

Vastaus valtuustoaloitteeseen lukureseptin käyttöönotosta lastenneuvolassa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 49
359/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Rebecca Åkers on jättänyt 20.2.2023 valtuustoaloitteen, jossa hän ehdottaa, että Pohjanmaan hyvinvointialue vahvistaa yhteistyötä alueen kirjastojen kanssa ja ottaa käyttöön lukureseptin alueen neuvolayksiköissä. Mallia voitaisiin ottaa Pirkanmaan Pälkäneeltä, jossa neuvola jakaa lukureseptejä kaikille 1-6-vuotiaille lapsille. Lukuresepti ”määrätään” neuvolakäynnin yhteydessä, ja siihen kuuluvan neljän kirjan ”lääkeannoksen” voi noutaa kirjastosta. Kirjasto on valinnut sopivat kirjat kullekin ikäryhmälle. Mukana on myös helppolukuisia kirjoja perheille, joissa ei ole ennestään arjen lukemiskulttuuria. Aloitteen perusteluna todetaan, että Suomessa on havaittu uusi ilmiö; kolmevuotiaat, jotka eivät osaa puhua.

Kieli opitaan kuulemalla ja puhe matkimalla, ja siihen tarvitaan mallia aikuiselta. Nykyään monet vanhemmat puhuvat lapsilleen vähemmän kuin ennen, ja usein sekä lapset että aikuiset viettävät paljon aikaa erilaisten ruutujen ääressä, mikä vähentää kielellistä vuorovaikutusta. Läheskään kaikki vanhemmat eivät lue lapsilleen, vaikka lapselle ääneen lukemisella on todettu olevan paljon myönteisiä vaikutuksia. Ääneen lukemisella on vaikutuksia lapsen puhumaan oppimisen sekä lapsen ja muun perheen vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kannalta. Asiasta on keskusteltu lasten ja perheiden sektorin ohjausryhmässä, ja lastenneuvolalta ja puheterapialta on pyydetty kommentit. Asiaa on käsitelty myös sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä.

Hyvinvointialueen lastenneuvoloissa useimmat ottavat esille ääneen lukemisen tärkeyden, vaikka sitä ei olekaan määritelty kuuluvaksi minkään tietyn neuvolakäynnin sisältöön. Monessa paikassa jaetaan esim. Suomen kulttuurirahaston sponsorioimia kirjakasseja lapsen ensimmäisten vuosien neuvolakäyntien yhteydessä, ja monet neuvolat tekevät myös hyvää yhteistyötä kirjastojen kanssa, jotka kutsuvat vanhemmat ja lapset käymään kirjastossa.

Hyvinvointialueen puheterapeutit pitävät ideaa hyvänä ja ovat omalta osaltaan mielellään mukana kehittämässä yhteistyötä. He korostavat, että nämä mahdollisuudet on tärkeää tarjota myös lapsille, joiden vanhemmat tulevat eri kulttuureista ja joilla on eri äidinkieliä ja koulutustasoja.

Hyvinvointialue suhtautuu omalta osaltaan myönteisesti kuntien kirjastojen, neuvolatoiminnan ja puheterapian yhteistyön kehittämiseen lasten kielellisen ja tunne-elämän kehityksen edistämiseksi muun muassa jonkinlaisen lukureseptin avulla. Kehittämialue ei aiheuttane suuria lisäkustannuksia ja se huomioidaan vuoden 2024 toiminnan suunnittelussa

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy omalta osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian edelleen hallitukseen

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen seuraavalla lisäyksellä: ”Kirjastoja tulee kuulla asiassa mahdollisimman pian ja niiden näkemykset otetaan huomioon. Kirjastot tulee osallistaa lukureseptin konkreettisen käyttöönoton suunnitteluun.” Aloite toimitetaan hallitukselle.

Jakelu

Kuntoutuksen ja sosiaali- ja terveyskeskusten toimialajohtajat, lastenneuvolan ylihoitajat

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue